

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Волинської області щодо їх ділових очікувань*

IV квартал 2023 року

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Волинської області в IV кварталі 2023 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств Волинської області у IV кварталі 2023 року свідчать, що, незважаючи на безпекові ризики та логістичні труднощі з перетином кордону, респонденти очікують зростання обсягів виробництва товарів і послуг в Україні та стримано оцінюють перспективи розвитку власних підприємств у наступні 12 місяців. Очікування щодо зростання цін та девальвації послабилися.

У наступні 12 місяців керівники підприємств області очікують:

- **повільніше зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні:** баланс відповідей – 63.6% (найвищі очікування серед регіонів другий квартал поспіль) (у попередньому кварталі – 81.8%) (графік 1). У цілому по Україні баланс відповідей – 15.2%;
- **зростання цін на споживчі товари та послуги нижчими темпами:** 75.0% респондентів очікують, що інфляція не перевищить 10.0% (у попередньому кварталі – 41.7%), у цілому по Україні – 47.6%. **Головними чинниками інфляції** респонденти називають витрати на виробництво, курс гривні до іноземних валют та воєнні дії. Респонденти також оцінили вплив доходів населення значно вище, ніж у попередньому опитуванні (графік 2);
- **девальвацію національної валюти дещо нижчими темпами:** знецінення гривні відносно долара США очікують 83.3% респондентів, у попередньому кварталі – 91.7%, у цілому по Україні – 77.4%;
- **фінансово-економічний стан своїх підприємств на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2023 року – 16.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 4.1%;
- **загальні обсяги реалізації виробленої продукції на поточному рівні:** баланс відповідей – 0.0% (у III кварталі 2023 року – 41.7%) (таблиця). У цілому по Україні баланс відповідей – 10.6%;
- **зменшення інвестиційних видатків як на виконання будівельних робіт, так і на машини, обладнання та інвентар:** баланси відповідей – по «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – «мінус» 18.2% та 22.2% відповідно) (таблиця). У цілому по Україні баланси відповідей – «мінус» 6.9% та 6.6% відповідно;
- **помітне зменшення кількості працівників на своїх підприємствах:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (одне з найвищих очікувань скорочення персоналу серед регіонів) (як у III кварталі 2023 року) (графік 4). У цілому по Україні баланс відповідей – «мінус» 6.5%;
- **зростання цін на товари / послуги, що купуються стрімкішими темпами, ніж на товари / послуги власного виробництва:** баланси відповідей – 83.3% та 58.3% відповідно (як у попередньому кварталі) (графік 6). Респонденти області очікують, що найбільше на подорожчання товарів / послуг власного виробництва впливатимуть ціни на сировину, матеріали та енергоносії, а також попит на власну продукцію (графік 7);
- **уповільнення зростання витрат на оплату праці одного найманого працівника та на одиницю продукції:** баланси відповідей – по 66.7% (у попередньому кварталі – 83.3% та 75.0% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше обмежують спроможність підприємств нарощувати виробництво воєнні дії та їх наслідки (вплив чинника посилюється порівняно з попереднім кварталом), занадто високі ціни на сировину, матеріали та енергоносії (графік 5).

Очікування щодо зростання потреби підприємств у позикових коштах найближчим часом значно послабилися (графік 8). Частка респондентів, які планують брати банківські кредити, знизилася до 33.3%, усі вони надають перевагу кредитам виключно в національній валюті. Наявність інших джерел фінансування – основний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 9).

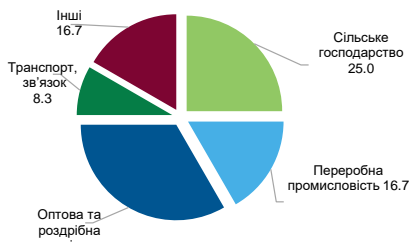
Усі респонденти зазначають, що не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках (у цілому по Україні – 95.8%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

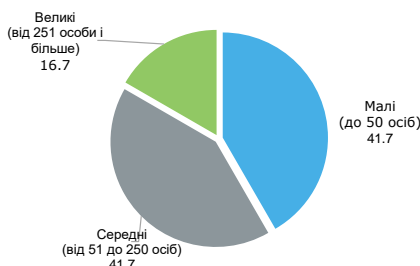
- **поточний фінансово-економічний стан підприємств задовільний:** баланс відповідей – 0.0% другий квартал поспіль, у цілому по Україні респонденти оцінюють поточний фінансово-економічний стан як поганий: баланс відповідей – «мінус» 5.6%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва є нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 14.3% (у попередньому кварталі – 0.0%);
- **підприємства області змушені залучати додаткові виробничі потужності, щоб задовольнити неочікуване збільшення попиту:** баланс відповідей – «мінус» 25.0% (у попередньому кварталі – 8.3%).

Паспорт вибірки^{1,2}

Розподіл респондентів за основним видом діяльності підприємств (за КВЕД), %

Розподіл респондентів за розміром підприємств за кількістю працівників, %

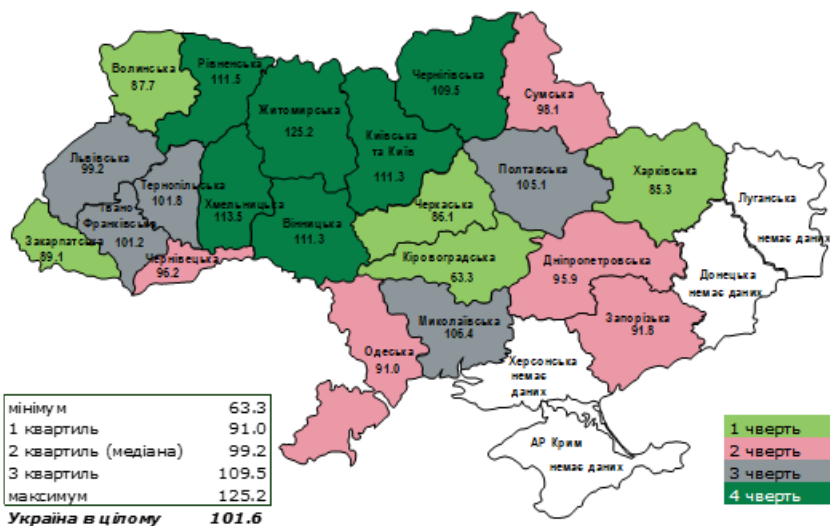

Розподіл респондентів за напрямом діяльності, %

- період проведення – 02–23 листопада 2023 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як торгівля.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями³, %

*кuartиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

Таблиця. Очікування підприємств Волинської області щодо їх ділової активності (за складовими)

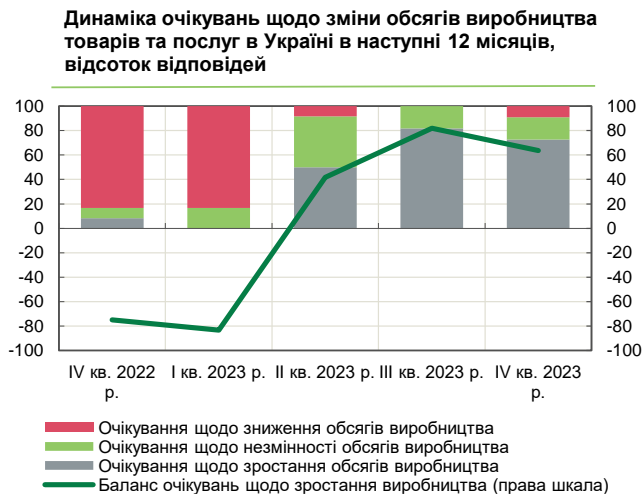
Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	IV кв. 2022 р.	I кв. 2023 р.	II кв. 2023 р.	III кв. 2023 р.	IV кв. 2023 р.
фінансово-економічного стану	-33.3	-8.3	8.3	16.7	0.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	-8.3	25.0	33.3	41.7	0.0
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	-25.0	-27.3	-22.2	-18.2	-18.2
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	-25.0	0.0	22.2	9.1	-18.2
кількості працівників	-25.0	-25.0	8.3	-25.0	-25.0

¹ Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.

² В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.

³ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

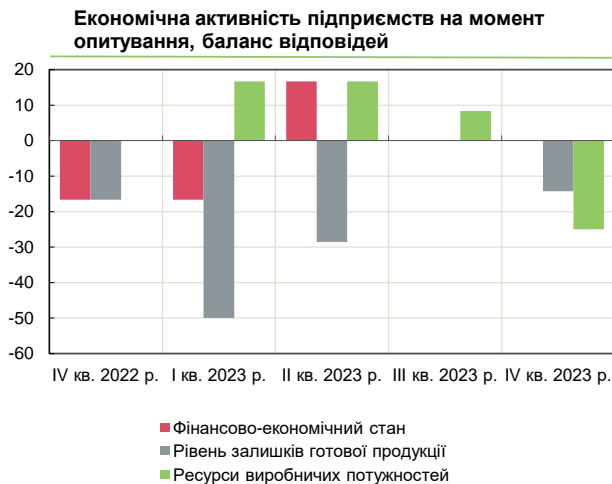
Графік 1

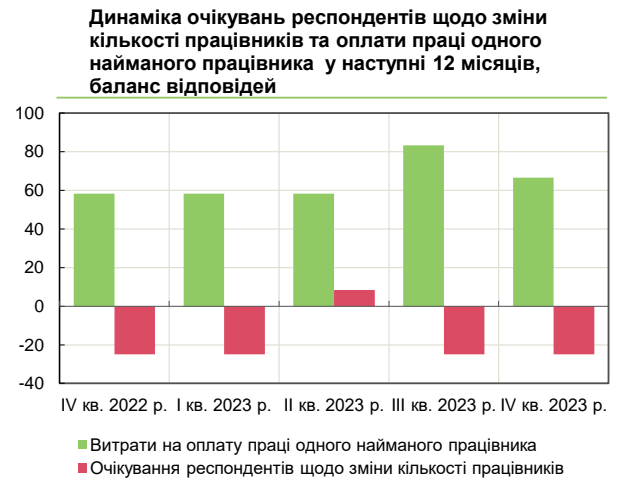
Графік 2

Графік 3

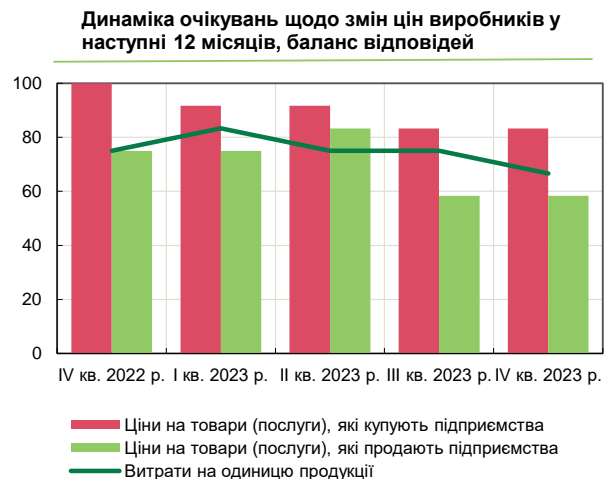
Графік 4

Графік 5

Графік 6

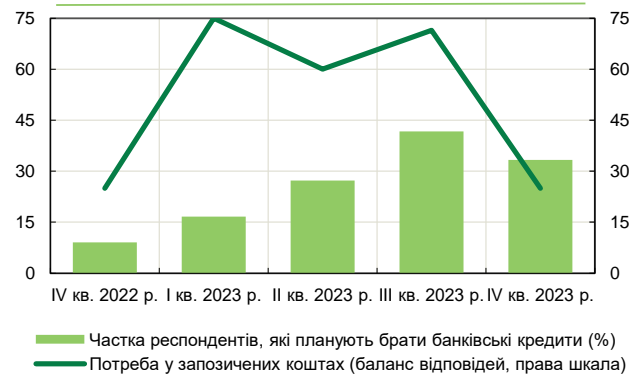
Графік 7

Оцінка респондентами факторів, які впливають на зміни рівня відпускних цін на товари та послуги, відсоток відповідей

Графік 8

Очікування респондентів щодо потреби в запозичених коштах та плани щодо банківських кредитів найближчим часом, відсоток відповідей

Графік 9

Оцінка респондентами факторів, які можуть змусити підприємство уникати/відкладати використання кредитних послуг банків, відсоток відповідей

